

Ewelina Tomczyk

Uniwersytet Wrocławski

ORCID: 0009-0000-2233-080X

PRAWO WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ W ZJEDNOCZONYCH EMIRATACH ARABSKICH

Wprowadzenie

Regulacje prawne tworzące prawo własności intelektualnej mają na celu ochronę twórczości umysłowej i innowacyjności przed naruszeniami. Dotyczą one m.in. utworów, wynalazków, znaków towarowych, wzorów przemysłowych czy też wzorów użytkowych. We współczesnym świecie ta dziedzina prawa ma szczególne znaczenie ze względu na szybko postępujący rozwój technologiczny, a także proces globalizacji. Istnieje zatem potrzeba ukształtowania kompleksowych i pozbawionych luk regulacji prawnych w tym zakresie. Prawo własności intelektualnej stanowi ponadto samo w sobie jeden z elementów rozwoju i transferu nowoczesnych rozwiązań technologicznych oraz przyciągania zagranicznych inwestorów. Ma ono kluczowe znaczenie dla postępu technologicznego, rozwoju innowacyjności¹ i utrzymywania przewagi konkurencyjnej na rynku. Stanowi zachętę do tworzenia nowych pomysłów, wynalazków i rozwiązań technologicznych². Badania naukowe jednoznacznie potwierdziły, iż wpływa ono także na wzrost rozwoju gospodarczego³.

W związku z powyższym celem opracowania jest przedstawienie, jak Zjednoczone Emiraty Arabskie (ZEA) jako druga co do wielkości gospodarka w świecie arabskim⁴ (tuż po Arabii Saudyjskiej) oraz kraj skoncentrowany na intensywnym i szybkim rozwoju gospodarczym, przy jednoczesnym rozwoju współpracy

¹ A. Suominen, M. Deschryvere, R. Narayan, *Uncovering value through exploration of barriers – A perspective on intellectual property rights in a national innovation system*, „Technovation” 2023, vol. 123, s. 1.

² *Ibidem*, s. 2.

³ Y.Y. Sein, V. Prokop, *The role of Intellectual Property Rights in Enhancing Regional Development*, „Proceedings of the European Conference on Knowledge Management” 2022, vol. 23, issue 2, s. 1042.

⁴ <https://www.trade.gov.pl/wiedza/biznes-w-zea/> (23.11.2023).

międzynarodowej, uregulowały normy prawne dotyczące praw własności intelektualnej. Przedmiotem analizy będą w szczególności katalogi dzieł objętych ochroną, zasady regulujące przysługującą autorom ochronę prawną, a także sankcje przewidziane za naruszenia praw własności intelektualnej.

Na wstępie należy ponadto wskazać, że od 1974 r. ZEA są członkiem Światowej Organizacji Prawa Własności Intelektualnej (WIPO) będącej jedną z wyspecjalizowanych organizacji ONZ. Ponadto są sygnatariuszem: Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (TRIPS) od 1996 r., Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych (od 2004 r.) oraz Traktatu WIPO o prawie autorskim (od 2004 r.)⁵. W związku z członkostwem ZEA w WIPO akty prawne tego państwa związane z prawem własności intelektualnej znajdują się w WIPO Lex – internetowej bazie danych stworzonej przez WIPO w 2010 r., która zapewnia darmowy dostęp do trzech rodzajów danych: krajowych i regionalnych aktów prawnych państw członkowskich WIPO związanych z własnością intelektualną, aktów prawnych i traktatów WIPO oraz orzeczeń sądowych dotyczących własności intelektualnej wydawanych przez sądy państw członkowskich WIPO⁶. Obecnie w bazie WIPO Lex znajduje się Konstytucja Zjednoczonych Emiratów Arabskich oraz 34 krajowe akty prawne związane z prawem własności intelektualnej⁷.

Prawo autorskie

W prawie ZEA wyróżnić można pięć kategorii praw własności intelektualnej: prawo autorskie, ochronę wynalazków, znaków towarowych, wzorów przemysłowych oraz informacji poufnych⁸. Regulacje prawne w powyższym zakresie znajdują się w wielu aktach prawnych.

Z racji tego, że ZEA na przestrzeni ostatnich lat stały się jednym z liderów gospodarczych w regionie Bliskiego Wschodu, prawo własności intelektualnej nabrało w tym kraju większego znaczenia. Dowodem tego jest m.in. uchylene obowiązującej od 2002 r. ustawy federalnej nr 7 o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Federal Law No. 7 of 2002 on Copyrights and Neighboring Rights). Od 2 stycznia 2022 r. zastąpił ją dekret o mocy ustawy nr 38 o prawie autorskim i prawach pokrewnych⁹ (Federal Decree-Law no. (38) of 2021 on Copyrights and Neighboring Rights).

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_parties_to_international_treaties_protecting_rights_related_to_copyright (18.05.2024).

⁶ <https://www.wipo.int/web/wipolex> (18.05.2024).

⁷ <https://www.wipo.int/wipolex/en/legislation/results?countryOrgs=AE&last=true> (18.05.2024).

⁸ <https://legamart.com/articles/what-is-intellectual-property-law-in-the-uae/> (24.11.2023).

⁹ „Official Gazette of the United Arab Emirates” 2021, no. 712, s. 427.

Zgodnie z art. 2 dekretu o mocy ustawy nr 38 o prawie autorskim i prawach pokrewnych ochrona prawna przysługuje autorom utworów i osobom posiadającym do nich prawa w odniesieniu do dzieł będących: książkami, broszurami, artykułami i innymi utworami mającymi formę pisemną; inteligentnymi aplikacjami, programami i aplikacjami komputerowymi, bazami danych i innymi podobnymi (uznanymi na mocy decyzji Ministra Gospodarki); wykładami, przemówieniami, kazaniem ustnymi i pisemnymi oraz innymi dziełami o podobnym charakterze; dziełami teatralnymi, przedstawieniami muzycznymi i pantomimą; dziełami muzycznymi (ze słowami lub bez); utworami dźwiękowymi, wizualnymi lub audiowizualnymi; utworami o charakterze architektonicznym, rysunkami technicznymi i planami; utworami narysowanymi za pomocą linii, kolorów, wyrzeźbionymi, wygrawerowanymi i utrwalonymi na kamieniu, tkaninie, drewnie lub metalu (oraz wszelkimi innymi podobnymi dziełami); dziełami fotograficznymi; dziełami sztuki użytkowej i plastycznej; ilustracjami, mapami geograficznymi, szkicami i utworami trójwymiarowymi związanymi z geografią, topografią i architekturą, a także utworami pochodnymi (bez uszczerbku dla ochrony przyznanej dziełom pierwotnym, od których pochodzą). Co więcej, ochronie podlega również tytuł dzieła, jeżeli ma charakter nowatorski. Powyższy katalog utworów, którym przysługuje ochrona prawna, jest obszerny. W obliczu dynamicznego rozwoju technologicznego najistotniejsza wydaje się być ochrona wszelkiego rodzaju programów komputerowych, baz danych, aplikacji i innych dzieł o podobnym charakterze. W związku z powyższym regulację art. 2 należy ocenić pozytywnie.

Należy również wskazać, iż art. 3 powyższego dekretu wymienia cztery kategorie efektów działalności twórczej człowieka, którym ochrona nie przysługuje. Są to: 1) pomysły, procedury, metody pracy, koncepcje matematyczne, zasady i fakty abstrakcyjne; 2) dokumenty urzędowe (niezależnie od języka, w którym zostały sporządzone oryginalnie czy też w którym zostały przekazane); 3) wiadomości i raporty o bieżących wydarzeniach mające charakter czysto informacyjny oraz 4) utwory należące do domeny publicznej. Zastrzeżono przy tym, iż w wypadku, gdy którykolwiek z utworów wymienionych w punkcie 2, 3 lub 4 (lub ich kompilacja) posiada element innowacyjności, to objęty jest on ochroną.

Autorskie prawa osobiste przysługujące autorowi utworu i jego następcy prawnemu mają zgodnie z art. 5 ust. 1 dekretu charakter wieczysty i nie mogą być przeniesione, a także nie ulegają przedawnieniu. Na katalog powyższych praw składają się: prawo do decydowania o pierwszej publikacji dzieła, prawo do dochodzenia roszczeń dotyczących autorstwa dzieła, prawo do zakazania jakiegokolwiek modyfikacji dzieła, jeżeli zniekształca ona dzieło lub działa na jego szkodę, oraz prawo do złożenia do sądu cywilnego wniosku o wycofanie dzieła z obrotu z uzasadnionych powodów, o ile dziełem tym nie jest inteligentna aplikacja, program komputerowy lub innego rodzaju aplikacja (art. 5 ust. 2 dekretu). Ponadto licencji

na korzystanie z utworu poprzez jego powielanie (w tym pobieranie lub elektroniczne przechowywanie), nadawanie, publiczne wykonanie, tłumaczenie, modyfikowanie, wynajem, wypożyczenie lub publikację (w jakikolwiek sposób, w tym udostępnianie za pośrednictwem komputerów lub sieci danych) może zgodnie z art. 7 dekretu udzielić wyłącznie twórca dzieła, jego następca prawny lub osoba posiadająca do niego prawa.

Za przenoszenie praw do dzieła o charakterze ekonomicznym może przysługiwać autorowi lub jego następcy prawnemu wynagrodzenie (art. 10 dekretu). Jeżeli jego wysokość ustalona w umowie lub innego rodzaju porozumieniu jest nieuczciwa lub okaże się być taka ze względu na okoliczności zaistniałe po zawarciu umowy w tym zakresie, to autor dzieła lub jego następcy prawni mogą wystąpić do sądu cywilnego z wnioskiem o rewizję zawartej umowy (art. 11 dekretu).

Ponadto zgodnie z art. 14 dekretu możliwe jest zajęcie praw majątkowych przysługujących autorowi utworu (chyba że autor zmarł przed jego publikacją i nie da się udowodnić, że zamierzał utwór ten opublikować przed śmiercią). Powyższa regulacja prawna daje wyjątkowe uprawnienie władzom państwowym do przejęcia autorskich praw majątkowych po śmierci autora. Przepis ten jest sformułowany bardzo ogólnie i przy tym znaleźć może bardzo szeroki zakres zastosowania, bez jakichkolwiek mechanizmów kontrolnych. Jest to znamienna różnica odzwierciedlająca charakter państwa, rozwiązanie to odbiega bowiem dalece od regulacji prawnych obowiązujących w tym zakresie w państwach demokratycznych (w Polsce zgodnie z art. 18 ust. 1 zd. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych¹⁰ autorskie prawa majątkowe nie podlegają egzekucji, dopóki służą twórce).

Warto także wspomnieć, iż co do zasady jakiegokolwiek rozporządzenie przez autora dziełem mającym powstać w przyszłości uznane zostanie za nieważne (art. 15 ust. 1 dekretu). Jedyne wyjątek w tym zakresie obejmuje zgodnie z art. 15 ust. 2 dekretu umowy dotyczące szeregu przyszłych dzieł (doprecyzowanych w rozporządzeniu wykonawczym do dekretu).

Powyższa ustawa wprowadziła też szereg zmian, które w niektórych przypadkach zmieniły diametralnie charakter obowiązujących regulacji prawnych. Zgodnie z art. 28 ustawy federalnej nr 38 o prawie autorskim i prawach pokrewnych wszelkie prawa własności intelektualnej powstałe dzięki działaniom pracownika przy użyciu zasobów pracodawcy i w zakresie działalności na jego rzecz przysługują pracodawcy (a nie – jak było do tej pory – samemu pracownikowi)¹¹. Ponadto jeżeli zakres działalności pracownika obejmuje działalność wynalazczą,

¹⁰ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. 1994, nr 24, poz. 83 ze zm.).

¹¹ M. Khan, R. Rizvi, *A thumbnail guide to IP rights for fintech businesses in United Arab Emirates*, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=07852868-dc23-4d33-ac95-23217851540f> (26.03.2023).

to wynalazki stworzone przez niego w ramach stosunku pracy stają się automatycznie własnością pracodawcy, chyba że uzgodniono inaczej¹². Jednak nawet jeżeli do zakresu obowiązków pracownika nie należy działalność wynalazcza, pracodawcy i tak przysługuje możliwość skorzystania z opcji przejścia prawa do wynalazku w ciągu 4 miesięcy od dowiedzenia się o nim, a pracownikowi przysługuje w takim przypadku rekompensata¹³.

Kolejną kwestią niezmiernie istotną w przypadku praw własności intelektualnej jest czas trwania ochrony prawnej. Jak wskazuje się w literaturze, aby rozpowszechnić wiedzę techniczną należy wprowadzać ograniczenia w zakresie i czasie trwania ochrony praw własności intelektualnej, gdyż sprzyjać to będzie innowacjom i rozwojowi gospodarczemu¹⁴. Ograniczenia w powyższym zakresie znalazły się zatem w prawie obowiązującym w ZEA. Zgodnie z art. 20 ust. 1 dekretu prawa majątkowe podlegają ochronie przez całe życie twórcy oraz przez okres 50 lat po jego śmierci (liczonych od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku jego śmierci). Natomiast w przypadku dzieł wspólnych powyższy okres 50 lat rozpocznie się pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym zmarł ostatni współtwórca (art. 20 ust. 2 dekretu). Długość okresu ochrony zapewniona na mocy powyższych regulacji jest krótsza w porównaniu do 70-letniego okresu ochrony, który obowiązuje np. w Polsce (art. 36 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych)¹⁵. W polskiej literaturze wskazuje się, że wygaśnięcie praw majątkowych po upływie okresu ochronnego jest ceną, którą płaci się za przyznanie ochrony opartej na zasadzie wyłączności¹⁶. Ustawodawca zakłada bowiem, że czasowo limitowany monopol w korzystaniu z utworu jest przyznany ponieważ w zamian za to, że po upływie okresu ochrony uprawniony „podzieli się” swoim dziełem z publicznością, gdyż trafi ono do domeny publicznej. Skrócenie okresu ochronnego na gruncie prawa ZEA do 50 lat może wywoływać zatem uzasadnione wątpliwości i zastrzeżenia w kontekście zapewniania wystarczająco długiej ochrony autorskich praw majątkowych.

Ochronie podlegają również utwory anonimowe. Zgodnie z art. 20 ust. 5 dekretu przysługuje im także 50-letni okres ochrony. Jest on liczony od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym takie dzieło zostało po raz pierwszy opublikowane. Krótszy okres ochrony przysługuje natomiast twórcom dzieł sztuki użytkowej, prawa majątkowe do nich wygasają bowiem z upływem 25 lat od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku,

¹² *Ibidem.*

¹³ *Ibidem.*

¹⁴ Y.Y. Sein, V. Prokop, *The role of Intellectual...*, s. 1043.

¹⁵ Polska regulacja w tym zakresie stanowi implementację dyrektywy 2006/116/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 grudnia 2006 r. w sprawie czasu ochrony prawa autorskiego i niektórych praw pokrewnych.

¹⁶ A. Niewęglowski, art. 36 [w:] *Prawo autorskie. Komentarz*, Warszawa 2021.

w którym takie dzieło zostało po raz pierwszy opublikowane (art. 20 ust. 6 dekretu). Warto także wspomnieć, iż 50-letni okres ochrony przysługuje wykonawcom utworów fonograficznych – począwszy od pierwszego dnia roku kalendarzowego następującego po roku, w którym odbyło się wykonanie, a jeżeli wykonanie utrwalono na nagraniu dźwiękowym, termin liczy się od końca roku, w którym utwór został utrwalony (art. 20 ust. 8 dekretu), oraz producentom fonogramów (na analogicznych zasadach jak wykonawcom tego typu utworów).

Pomimo powyższych okresów ochronnych przewidzianych w dekreście znalazł się w nim również art. 21 umożliwiający każdemu wystąpienie po upływie 3 lat od daty publikacji utworu do Ministerstwa Gospodarki o udzielenie licencji przymusowej na zwielokrotnianie lub tłumaczenie tegoż utworu (chronionego na podstawie dekretu). Pomimo tego, iż przepis ten doprecyzowuje cel otrzymania przymusowej licencji (może ona zostać przyznana tylko i wyłącznie w celach edukacyjnych lub na potrzeby bibliotek publicznych i archiwów), wydaje się być on dalece idącym naruszeniem praw autorskich przysługujących twórcy dzieła. Tym bardziej że w dekreście nie zostały uszczegółowione przypadki, w których zastosowanie znajdują obie powyższe przesłanki do wydania licencji przymusowej.

Artykuł 22 dekretu przewiduje ponadto wyjątki, w których bez uszczerbku dla autorskich praw osobistych twórcy osoby trzecie mogą po opublikowaniu utworu dokonywać określonych czynności. Jest to katalog zamknięty przewidujący osiem wyjątków. Są nimi:

- reprodukcja jednego egzemplarza dzieła do użytku osobistego w celach niekomercyjnych (z wyjątkiem dzieł sztuki plastycznej lub użytkowej – co do zasady, dzieł architektonicznych oraz programów komputerowych, aplikacji i baz danych),
- wykonanie jednej kopii programu komputerowego, aplikacji lub bazy danych za wiedzą ich właściciela (pod warunkiem, iż mieści się to w zakresie korzystania z licencji na tego typu dzieła),
- reprodukcja dzieł objętych ochroną w celu ich wykorzystania w postępowaniu sądowym (lub podobnym), w granicach wymaganych w tego typu postępowaniu i pod warunkiem podania źródła pochodzenia dzieła i nazwiska autora,
- wykonanie pojedynczej kopii dzieła przez archiwum non-profit, bibliotekę lub biuro uwierzytelniające w jednym z dwóch przypadków przewidzianych w dekreście,
- cytowanie krótkich akapitów, fragmentów lub analiz w celu krytyki, dyskusji lub celach informacyjnych (pod warunkiem podania źródła i nazwiska autora),
- wykonywanie dzieła podczas spotkań z członkami rodziny lub przez uczniów w placówkach edukacyjnych (o ile nie ma ono na celu bezpośredniego lub pośredniego uzyskania zarobku),
- wystawianie dzieł sztuki plastycznej, użytkowej lub architektonicznej w programach telewizyjnych i audycjach, o ile dzieła te stale funkcjonują w przestrzeni publicznej,

- reprodukcja krótkich fragmentów dzieła dla celów edukacji kulturalnej, religijnej lub szkolenia zawodowego (pod warunkiem, iż nie jest to działanie nastawione na czerpanie zysku z dzieła i mieści się ono w rozsądnych granicach i celach określonych w dekreście).

Ograniczenia autorskich praw majątkowych autora wobec dzieła przewidziane zostały również w art. 24, zgodnie z którym możliwe jest publikowanie przez gazety, czasopisma, stacje nadawcze (w granicach uzasadnionych ich celami), pod warunkiem podania źródła i nazwiska autora, m.in. fragmentów dzieła, które zostało udostępnione publicznie zgodnie z prawem, oraz przemówień, wykładów i dyskusji, które odbywają się podczas publicznych posiedzeń różnego rodzaju organów władzy publicznej i sądowniczej.

Warto też zaznaczyć, iż dekret zawiera definicję legalną współautora utworu audiowizualnego, dźwiękowego lub wizualnego, zgodnie z którą jest nim scenarzysta lub pomysłodawca pomysłu na dzieło, osoba, która modyfikuje istniejący utwór literacki w celu dostosowania go do formatu audiowizualnego, autor dialogów, kompozytor ścieżki dźwiękowej (jeżeli jego kompozycja stworzona została specjalnie dla danego utworu) oraz reżyser – jeżeli sprawował nadzór nad stworzeniem dzieła (art. 29 dekretu). Zważywszy na dynamiczny rozwój branży muzycznej i filmowej, powyższą regulację należy ocenić pozytywnie, gdyż gwarantuje ona osobom mającym wkład w tworzenie utworu prawa autorskie do niego.

Z punktu widzenia inwestorów zajmujących się budowaniem różnego rodzaju obiektów infrastruktury i budowli w ZEA istotne są również postanowienia art. 31 dekretu, zgodnie z którym co do zasady prawa autorskie do projektów architektonicznych przysługują właścicielowi nieruchomości, a osoba ta może ponadto dokonywać ulepszeń i zmian w istniejących już szkicach, projektach i planach budynku (o ile są one zgodne z prawem). Regulacja ta przyznaje zatem dużą swobodę potencjalnym inwestorom w zakresie praw do projektów budowli, które wnoszą na należących do nich gruntach.

Dekret o mocy ustawy nr 38 o prawie autorskim i prawach pokrewnych przewiduje także katalog środków, których zasądzenia domagać się może twórca dzieła lub jego następca prawny w przypadku naruszeń przysługujących mu praw autorskich. Zgodnie z art. 35 dekretu na wniosek powyższych osób sędzia właściwego w sprawie sądu cywilnego może zarządzić m.in.: zatrzymanie publikacji, wyświetlania lub produkcji dzieła; dokonanie tymczasowego zajęcia oryginału lub kopii dzieła, jak również materiałów, które są wykorzystywane do jego publikowania lub powielania, a także dokonanie tymczasowego zajęcia dochodów uzyskanych z publikacji lub wystawienia dzieła. Powyższe działania sądu mają charakter środków zabezpieczających i stanowią narzędzie użyteczne w udowodnieniu naruszeń praw autorskich i ewentualne późniejsze dowody w sprawie.

W dekrecie zawarte zostało również w art. 39–43 szereg przepisów karnych przewidujących rodzaje i wysokości kar za konkretnego rodzaju naruszenia praw chronionych postanowieniami dekretu. Zgodnie z art. 39 ust. 1 dekretu za naruszenie

praw osobistych lub majątkowych twórcy lub innej osoby uprawnionej, w tym upublicznienie utworu, wykonania, nagrania dźwiękowego lub audycji objętej ochroną za pośrednictwem komputerów, internetu, sieci informacyjnych i komunikacyjnych lub innych środków lub urządzeń sprawcy grozi kara od 2 miesięcy pozbawienia wolności, kara grzywny od 10 tys. do 100 tys. dirhamów lub obie te kary wymierzane łącznie. W przypadku recydywy kara ta wyniesie minimum 6 miesięcy pozbawienia wolności i od 100 tys. do 500 tys. dirhamów grzywny (art. 39 ust. 2 dekretu).

Surowsze kary przewidziane zostały natomiast za: 1) nielegalne wytwarzanie lub importowanie w celu sprzedaży, wypożyczania lub rozpowszechniania jakichkolwiek podrobionych dzieł lub ich kopii, wszelkich urządzeń lub materiałów specjalnie zaprojektowanych lub przygotowanych w celu bezprawnego uzyskania ochrony lub technologii stosowanych przez autora lub posiadacza praw do dzieła w celu przekazywania, wprowadzania do obrotu, zarządzania takimi prawami; 2) bezprawne zakłócanie lub naruszanie ochrony technicznej lub danych elektronicznych w celu regulowania i zarządzania prawami określonymi w tym dekrete z mocą ustawy; c) pobieranie lub przechowywanie na komputerze jakiegokolwiek kopii programu komputerowego, aplikacji lub baz danych bez uzyskania odpowiedniej licencji. Zgodnie z art. 40 ust. 1 dekretu za popełnienie któregokolwiek z powyższych czynów zabronionych grozi sprawcy kara pozbawienia wolności na okres nie krótszy niż 6 miesięcy oraz grzywna w wysokości od 100 tys. do 700 tys. dirhamów (chyba że inne akty prawne przewidują kary surowsze).

Ponadto warto zaznaczyć, iż samo korzystanie z programu komputerowego, aplikacji, inteligentnych aplikacji lub baz danych bez uprzedniej zgody autora lub innej osoby posiadającej prawa do powyższych dzieł również stanowi czyn zabroniony. Zgodnie z art. 41 dekretu zagrożony jest on karą grzywny w wysokości od 30 tys. do 100 tys. dirhamów wymierzonej za korzystanie z każdego z programów osobno. Zatem w przypadku, gdy sprawca korzystał nielegalnie z trzech różnych programów komputerowych i np. jednej bazy danych, łączna kara wymierzona za powyższe przestępstwa wyniesie od 120 tys. do 400 tys. dirhamów. Można zatem uznać, iż jest to stosunkowo wysoka kara. Co więcej, w przypadku recydywy kara grzywny może wynieść aż milion dirhamów. Jednocześnie jeżeli przestępstwo zostało popełnione w imieniu lub na rachunek osoby prawnej albo przedsiębiorstwa handlowego, sąd może orzec jego zamknięcie na okres do 3 miesięcy.

Artykuł 42 dekretu przewiduje również, niezależnie od kar przewidzianych w poprzednich przepisach, konfiskatę sprzętu i urządzeń służących do popełnienia przestępstwa, które nie mogą być użyte do innych celów. Sąd może nakazać także zamknięcie zakładu, w którym dokonano podrabiania dzieła, na okres nieprzekraczający 6 miesięcy oraz opublikowanie streszczenia wyroku skazującego w jednej lub kilku gazetach na koszt skazanego. Oprócz powyższych przepisów karnych art. 43 dekretu zawiera odesłanie do zasad ogólnych obowiązujących

w ZEA, które umożliwiają twórcy dzieła lub uprawnionemu dochodzenie odszkodowania w przypadku naruszenia przysługujących im autorskich praw osobistych lub majątkowych.

Znaki towarowe

Kolejnym aktem prawnym związanym z prawem własności intelektualnej w ZEA jest dekret federalny o mocy ustawy nr 36 z 2021 r. o znakach towarowych¹⁷. Uchylił on prawo dotyczące znaków towarowych, które obowiązywało od 1992 r. Rejestr znaków towarowych prawnie chronionych prowadzony jest przez Ministerstwo Gospodarki ZEA (art. 5 dekretu). Definicja znaku towarowego zawarta została natomiast w art. 2 dekretu. Pod pojęciem znaku towarowego rozumieć należy wszystko to, co posiada charakterystyczną nazwę, słowa, podpisy, litery, symbole, numery, adresy, pieczęcie, rysunki, obrazy, ryciny, opakowania, elementy graficzne, formy, kolory (lub ich kombinacje), znaki (lub grupy znaków), w tym znaki trójwymiarowe, holograficzne lub jakiegokolwiek inne znaki używane w celu rozróżniania dóbr lub usług, a także charakterystyczne dźwięki lub zapachy. Powyższa definicja kompleksowo i szczegółowo określa wytwory działalności, które mogą zostać uznane za znaki towarowe i w konsekwencji zarejestrowane. W porównaniu z definicją zawartą w ustawie z 1992 r. dotyczącej znaków towarowych definicja ta uległa rozszerzeniu o znaki trójwymiarowe, holograficzne i dźwięki.

Dekret reguluje również odrębnie tzw. powszechnie znane znaki towarowe (*well-known trademarks*), przyznając im szczególnego rodzaju ochronę. Zgodnie z art. 4 ust. 1 dekretu tego typu znak, który rozpoznawalny jest poza granicami kraju, w którym został zarejestrowany, nie może zostać zarejestrowany dla identycznych lub podobnych towarów lub usług przez inną osobę w innym kraju, chyba że wniosek taki złoży sam właściciel znaku towarowego lub osoba trzecia za jego zgodą. W powyższym przepisie wskazane zostały też elementy, które należy brać pod uwagę przy dokonywaniu oceny tego, czy znak towarowy należy uznać za powszechnie znany w grupie osób, której on dotyczy. Są to: jego promowanie, to, kiedy został zarejestrowany, jego użycie i wartość, liczba krajów, w których jest zarejestrowany, oraz skala wpływu tego znaku na promocję produktów lub usług, które on wyróżnia. Pojęcie powszechnie znanego znaku towarowego zostało również zdefiniowane w orzecznictwie ZEA. Sądy wskazały, iż pod pojęciem tym należy rozumieć powszechnie rozpoznawalną markę, która znana jest szerokiemu gronu odbiorców i cieszy się prestiżowym statusem oraz dobrą reputacją¹⁸.

¹⁷ „Official Gazette of the United Arab Emirates” 2021, no. 712, s. 395.

¹⁸ Q. Alfalahi, F. Saber Al-Shibli, *The Role of Arbitration in Protection the Owner of Famous Trademark from the Digital Environment Infringement*, „International Journal of Professional Business Review” 2023, vol. 8, issue 4, e01777, s. 4.

Natomiast w sytuacji, gdy dwie lub więcej osób złoży jednocześnie odrębne wnioski o zarejestrowanie tego samego, podobnego lub prawie identycznego znaku towarowego w ramach jednej kategorii towarów lub usług, zgodnie z art. 9 dekretu rozpatrywanie ich wniosków zostanie zawieszono do czasu, gdy jedna z nich wycofa swój wniosek lub zapadnie wyrok sądu w tym przedmiocie.

Przepisy dekretu regulują również kwestię przyznawania prawa własności znaku towarowego. Zgodnie z art. 18 ust. 1 dekretu każdy, kto rejestruje znak towarowy, jest uważany za jego wyłącznego właściciela i jego własność w tym zakresie nie może być kwestionowana, jeśli użycie znaku i ciągłość jego rejestracji zachowana zostanie przez minimum 5 kolejnych lat, chyba że udowodnione zostanie, że osoba rejestrująca znak działała w złej wierze. Okres ochrony wynikający z rejestracji znaku towarowego określony został natomiast w art. 21 dekretu. Wynosi on 10 lat, licząc od daty złożenia wniosku. Po upływie tego okresu możliwe jest odnowienie rejestracji tego samego znaku bez konieczności ponownego jego badania (art. 21 ust. 2 dekretu).

Zgodnie z art. 28 ust. 2 dekretu prawo własności znaku towarowego może być przeniesione w drodze dziedziczenia (w tym na podstawie testamentu), darowizny lub innej formy prawnej. W każdym jednak przypadku przeniesienie własności wywołuje skutki prawne wobec osób trzecich dopiero po wpisaniu do rejestru i podaniu tej informacji do wiadomości publicznej na warunkach określonych w przepisach wykonawczych do dekretu (art. 28 ust. 3 dekretu).

Rozdział 8 dekretu o znakach towarowych podobnie do dekretu o prawie autorskim i prawach pokrewnych przewiduje natomiast sankcje karne za naruszenia praw związanych ze znakami towarowymi. Zgodnie z art. 49 dekretu karze pozbawienia wolności lub karze grzywny w wysokości od 100 tys. do miliona dirhamów (chyba że inny akt prawny przewiduje kary surowsze) podlega ten, kto: podrabia zarejestrowany znak towarowy; świadomie używa sfałszowanego lub podrobionego znaku towarowego w celach komercyjnych; w złej wierze umieszcza na swoich towarach lub używa w związku ze świadczonymi przez siebie usługami znak towarowy należący do innych osób; posiada narzędzia lub materiały z zamiarem wykorzystania ich do fałszowania lub podrobienia zarejestrowanych lub dobrze znanych znaków towarowych, a także świadomie importuje lub eksportuje towary opatrzone sfałszowanym lub podrobionym znakiem towarowym.

Natomiast ten, kto mając tego świadomość, sprzedaje lub oferuje do sprzedaży lub obrotu albo posiada z zamiarem sprzedaży towarów lub oferuje świadczenie usług opatrzonych sfałszowanym lub bezprawnie umieszczonym, lub używanym znakiem towarowym oraz ten, kto bezprawnie używa niezarejestrowanego znaku towarowego w przypadkach określonych w art. 3 dekretu, umieszczając go na dokumentach handlowych, dobrach, usługach, prowadząc w ten sposób do przekonania, że ten znak towarowy został zarejestrowany, podlega zgodnie z art. 50 dekretu karze pozbawienia wolności do roku i karze grzywny w wysokości od 50 tys. do 200 tys. dirhamów.

Prawo własności przemysłowej

Trzecim istotnym aktem prawnym w ZEA dotyczącym własności intelektualnej jest ustawa federalna nr 11 z 2021 r. o ochronie praw własności przemysłowej (Federal Law No. (11) for the year 2021 on the Regulation and Protection of Industrial Property Rights¹⁹). Znajduje ona zastosowanie do patentów, wzorów przemysłowych, układów scalonych oraz informacji niejawnych (art. 3 ust. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy patent jest udzielany na każdy nowy wynalazek wynikający z pomysłu wynalazczego lub udoskonalenia wynalazczego, który reprezentuje pewien poziom wynalazczy i nadaje się do przemysłowego wykorzystania. Ustawa przewiduje również wydawanie tzw. certyfikatów użyteczności dla każdego nowego wynalazku, który ma zastosowanie przemysłowe, ale nie reprezentuje poziomu wynalazczego koniecznego do uzyskania patentu (art. 6 ust. 1 ustawy). Powyższą regulację należy ocenić pozytywnie, gdyż zapewnia ona zupełność regulacji prawnych dotyczących tego rodzaju praw własności intelektualnej, dzięki czemu nie została pozostawiona żadna „szara strefa”, której prawo by nie regulowało. Okres ochronny przewidziany w ustawie wynosi natomiast odpowiednio 20 lat dla patentów i 10 lat dla certyfikatów użyteczności. Rozpoczyna się on w dniu złożenia wniosku (art. 18 ust. 1 ustawy).

Jednak na mocy art. 7 ust. 1 ustawy z ochrony patentowej oraz możliwości uzyskania tzw. certyfikatu użyteczności wyłączone są:

- odmiany roślin lub zwierząt oraz procesy badawcze lub biologiczne służące hodowli roślin lub zwierząt (z wyjątkiem określonych w odrębnych przepisach procesów mikrobiologicznych i produktów powstałych w wyniku tych procesów),
- metody leczenia diagnostycznego, terapeutycznego i chirurgicznego ludzi i zwierząt,
- zasady, odkrycia, teorie naukowe i metody matematyczne,
- schematy, zasady, programy komputerowe lub metody służące do prowadzenia działalności gospodarczej, wykonywania czynności umysłowych lub grania w gry,
- materiały pochodzenia naturalnego (w tym oczyszczone lub wyizolowane ze środowiska naturalnego), z wyjątkiem metod oczyszczania lub izolowania materiałów pochodzenia naturalnego z ich naturalnego środowiska,
- wynalazki, których wykorzystanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub moralnością albo szkodliwe dla zdrowia lub życia ludzi albo środowiska.

Warto także wspomnieć o unikalnym rozwiązaniu przewidzianym w art. 14 ustawy, który określa tzw. priorytetowe rozpatrywanie wniosków. Ministerstwo Gospodarki może na wniosek zgłaszającego rozpatrzyć określoną grupę pilnych wniosków o wydanie patentu lub certyfikatu użytkowego przed innymi zgłoszeniami, niezależnie od daty złożenia wniosków lub daty wniosku o rozpatrzenie,

¹⁹ <https://uaelegislation.gov.ae/en/legislations/1506/download> (28.03.2024).

pod warunkiem że nie narusza to przepisów wykonawczych do ustawy. Powyższa nadzwyczajna procedura może budzić pewne wątpliwości związane z jej celem i zastosowaniem w kontekście np. ochrony praw osób, które wcześniej zgłosiły wnioski o rejestrację danego rodzaju patentu lub certyfikatu użytkowego, a inna osoba zgłosiła później bardzo podobny wniosek i to jej wniosek zostanie priorytetowo rozpoznany w pierwszej kolejności.

Zgodnie z art. 43 ustawy wzory przemysłowe podlegają ochronie, jeśli są nowe, tj. nie zostały opublikowane, wykorzystywane lub w jakikolwiek inny sposób ujawnione. Ponadto art. 43 ust. 2 ustawy stanowi, że jeśli komercyjne wykorzystywanie wzoru przemysłowego byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub moralnością, wzór taki nie będzie mógł zostać zarejestrowany, a w konsekwencji podlegać ochronie. Okres ochrony wzorów przemysłowych wynosi natomiast 20 lat, licząc od daty złożenia wniosku o zarejestrowanie wzoru (art. 45 ust. 1 ustawy). W zakresie wzorów przemysłowych ustawodawca ZEA przewidział również pewnie rozwiązanie, które może budzić wiele wątpliwości. Zgodnie z art. 45 ust. 2 ustawy wnioskodawca lub właściciel wzoru przemysłowego obowiązany jest przez cały okres ochrony uiszczać coroczną opłatę za to, że należący do niego wzór przemysłowy jest zarejestrowany i podlega ochronie.

Układy scalone podlegają ochronie, jeśli mają charakter oryginalny, tj. są rezultatem wysiłku intelektualnego twórcy i nie są powszechnie znane wśród specjalistów z danej dziedziny (art. 55 ust. 1 ustawy). Jednak projekt układu scalonego zostanie uznany za oryginalny, jeśli elementy, z których się składa, są powszechnie znane wśród specjalistów danej dziedziny nauki, ale sposób ich połączenia, zestawienia i powiązania jest oryginalny (art. 55 ust. 2 ustawy).

Natomiast zgodnie z art. 61 ustawy informacje niejawne podlegać będą ochronie, jeśli spełnią następujące warunki: 1) są tajne, tj. ich ogół, szczegółowa konfiguracja i zestawienie nie jest powszechnie znane lub łatwo dostępne dla osób określonych w ustawie (jak jest to w przypadku innych tego typu informacji); 2) mają wartość handlową; 3) osoba dysponująca nimi zgodnie z prawem podjęła odpowiednie działania w celu zachowania ich w tajemnicy.

Ustawa przewiduje też sankcje karne związane z naruszaniem praw własności przemysłowej lub procedur przyznawania im ochrony. Na podstawie art. 69 karze pozbawienia wolności oraz karze grzywny w wysokości od 100 tys. do miliona dirhamów podlega przedłożenie fałszywych dokumentów lub podanie błędnych informacji w celu uzyskania patentu, certyfikatu użytkowego, wzoru przemysłowego lub projektu układu scalonego, a także naśladowanie wynalazku, metody wytarzania lub celowe naruszanie jakiegokolwiek prawa chronionego tą ustawą. Ponadto zgodnie z art. 70 ustawy sąd może orzec konfiskatę zatrzymanego przedmiotu, nakazać zniszczenie lub usunięcie skutków nielegalnej działalności oraz maszyn i narzędzi służących do naruszenia oraz zarządzić na koszt skazanego ogłoszenie wyroku w Biuletynie Własności Przemysłowej lub w jednej z lokalnych gazet.

Wpływ prawa islamu na prawo własności intelektualnej w krajach arabskich

Jako że ZEA są krajem arabskim, warto także zwrócić uwagę na kwestię wpływu prawa islamu na prawo własności intelektualnej. Jednymi z podstawowych zasad prawa szariatu są moralność i skromność. W związku z powyższym kraje islamskie nie zezwalają na rejestrowanie znaków towarowych ani nie chronią praw autorskich w odniesieniu do materiałów pornograficznych, słów o nieprzyzwoitym znaczeniu, ich tłumaczeń czy też zdjęć przedstawiających nagie kobiety lub mężczyzny²⁰. Prawo islamu zabrania również spożywania alkoholu i narkotyków oraz korzystania z zabawek erotycznych i uprawiania hazardu, dlatego też w wielu krajach arabskich znaki towarowe, patenty i projekty z nimi związane nie podlegają rejestracji²¹. Ponadto z związku z jedną z zasad wyrażonych w Koranie („Zabrania się sprzedawania owoców na drzewach, zanim dojrzeją, ponieważ kupujący nie wie, czy wszystkie owoce dojrzeją i jaka będzie ich waga”, Koran, 5:90) prawo większości krajów Bliskiego Wschodu nie zezwala na zawarcie umowy cesji, ustanowienie hipoteki czy też zawarcie umowy licencyjnej, których przedmiotem byłyby znaki towarowe, prawa autorskie, zgłoszenia patentowe lub projektowe, które nie zostały wpierw zarejestrowane²². Prawo islamu chroni również własność, zakazuje kradzieży i oszustw, co znajduje swoje odzwierciedlenie w prawie własności intelektualnej krajów arabskich (w szczególności w sankcjach za naruszenie tych praw)²³.

Należy przy tym odnotować, iż przedstawiciele doktryny są podzieleni w kwestii tego, czy prawo własności intelektualnej jest bezpośrednio regulowane przez szariat. Niektórzy twierdzą, że w szariacie nie ma bezpośredniego odniesienia do prawa własności intelektualnej²⁴, a inni są zdania, że prawo islamu (w szczególności jego podstawowe zasady wyrażone m.in. w Koranie) można interpretować jako zapewniające ochronę prawom własności intelektualnej²⁵, gdyż prawo szariatu reguluje każdy możliwy aspekt życia ludzkiego, niezależnie od jego charakteru²⁶.

²⁰ S.H. Manto, *Impact of Shari'a on Intellectual Property laws*, <https://utmps.com/newsletters/impact-of-shari%27a-on-intellectual-property-laws/7> (18.05.2024).

²¹ *Ibidem*.

²² *Ibidem*.

²³ S.H. Manto, *Intellectual property and the Islamic Shari'a*, <https://www.managingip.com/article/2b9cfs9j28w979iivvqps/expert-analysis/intellectual-property-and-the-islamic-sharia> (18.05.2024).

²⁴ S.D. Jamar, *The Protection of Intellectual Property Under Islamic Law*, „Capital University Law Review” 1992, Vol. 21, s. 1082.

²⁵ Tak: A. Milani, *The Legitimacy of Intellectual Property Rights the Light of Islamic Law (Sunni and Shia Fiqh)*, „World Journal of Islamic History and Civilization” 2017, no. 7(3), s. 39; S. Beltrametti, *The Legality of Intellectual Property Rights under Islamic Law* [w:] *The Prague Yearbook of Comparative Law 2009*, red. T. Mach i in., Praga 2010, s. 57; B. H. Malkawi, *Intellectual property protection from a Sharia perspective*, „Southern Cross University Law Review” 2013, vol. 16, s. 92.

²⁶ D. Price, A. AlDebasi, *Protecting Intellectual Property in the Arabian Peninsula*, London 2017, s. 26.

Podsumowanie

W świetle powyższej analizy poszczególnych aktów prawnych należy stwierdzić, iż ZEA zauważyły potrzebę nowelizacji i udoskonalenia krajowych norm prawnych i standardów ochrony praw własności intelektualnej. Władze kraju widzą potencjał gospodarczy związany z rozwojem technologicznym i mają świadomość, iż odpowiednie, zapewniające właściwą ochronę regulacje w zakresie tej dziedziny są niezbędne do przyciągnięcia inwestorów i szeroko rozumianych twórców różnego rodzaju utworów do kraju.

Zarówno dekret o mocy ustawy nr 38 z 2021 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, dekret federalny o mocy ustawy nr 36 z 2021 r. o znakach towarowych, jak i ustawa federalna nr 11 z 2021 r. o ochronie praw własności przemysłowej, składające się na katalog najistotniejszych aktów prawnych w dziedzinie prawa własności intelektualnej, kompleksowo regulują prawo własności intelektualnej, przewidując obszerne katalogi dzieł objętych ochroną, a także podmiotów, które mogą korzystać z ochrony prawnej. Ponadto powyższe normy przewidują surowe sankcje za naruszanie prawa, które z reguły przybierają formę kary grzywny, ale również pozbawienia wolności, które w wielu przypadkach może być orzekane łącznie z karą grzywny. Warto jednak wspomnieć, iż w praktyce sądy stosują z reguły wyłącznie kary grzywny, co jest krytykowane przez niektórych przedstawicieli doktryny²⁷. Jednak stanowisko judykatury należy ocenić pozytywnie, gdyż stosowanie sankcji karnych w postaci pozbawienia wolności może w wielu przypadkach wydawać się zbyt surową reakcją prawną.

Wspomnieć należy również o kilku wątpliwych regulacjach prawnych. Na przykład państwu przyznane zostały nadzwyczajne uprawnienia polegające na możliwości przejęcia autorskich praw majątkowych po śmierci autora. Co więcej, w określonych sytuacjach każdy ma prawo do wystąpienia z wnioskiem o udzielenie licencji przymusowej na zwielokrotnianie lub tłumaczenie utworu, którego nie jest twórcą. Stworzono też specjalną procedurę priorytetowego rozpatrywania wniosków, z pominięciem wniosków złożonych wcześniej. Cele powyższych regulacji są wątpliwe i nie do końca jasne, a skorzystanie z tych uprawnień może w wielu przypadkach stanowić zbyt daleko idącą ingerencję państwa lub osób trzecich w prawa autorów utworów.

W związku z przeprowadzoną analizą większość regulacji prawnych w zakresie prawa własności intelektualnej w ZEA można ocenić pozytywnie, jednocześnie zastrzegając, iż część przepisów należy ocenić negatywnie ze względu na krótkie okresy ochrony utworów, a także różnego rodzaju uprawnienia, które

²⁷ A.A.M. Massadeh, F.M. Alnusair, F.A.-M. Massadeh, A.A.A. Alhusban, H.A. Haloush, *Is criminalisation necessary for the enforcement of intellectual property rights in Jordan and the UAE? Criminal v commercial measures*, „Crime, Law and Social Change” 2023, vol. 79, issue 4, s. 365–366.

przyznawane są podmiotom niebędącym autorami dzieł podlegających ochronie, dla których to uprawnień nie da się wskazać jasnego, precyzyjnego i uzasadnionego celu.

Bibliografia

- Alfalahi Q., Saber Al-Shibli F., *The Role of Arbitration in Protection the Owner of Famous Trademark from the Digital Environment Infringement*, „International Journal of Professional Business Review” 2023, vol. 8, issue 4, e01777.
- Beltrametti S., *The Legality of Intellectual Property Rights under Islamic Law* [w:] *The Prague Yearbook of Comparative Law 2009*, red. T. Mach i in., Praga 2010.
- https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_parties_to_international_treaties_protecting_rights_related_to_copyright (18.05.2024).
- <https://legamart.com/articles/what-is-intellectual-property-law-in-the-uae/> (24.11.2023).
- <https://uaelegislation.gov.ae/en/legislations/1506/download> (28.03.2024).
- <https://www.trade.gov.pl/wiedza/biznes-w-zea/> (23.11.2023).
- <https://www.wipo.int/web/wipolex> (18.05.2024).
- <https://www.wipo.int/wipolex/en/legislation/results?countryOrgs=AE&last=true> (18.05.2024).
- Jamar S.D., *The Protection of Intellectual Property Under Islamic Law*, „Capital University Law Review” 1992, vol. 21.
- Khan M., Rizvi R., *A thumbnail guide to IP rights for fintech businesses in United Arab Emirates*, <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=07852868-dc23-4d33-ac95-23217851540f> (26.03.2023).
- Malkawi B.H., *Intellectual property protection from a Sharia perspective*, „Southern Cross University Law Review” 2013, vol. 16.
- Manto S.H., *Impact of Shari'a on Intellectual Property laws*, <https://utmps.com/newsletters/impact-of-shari%27a-on-intellectual-property-laws/7> (18.05.2024).
- Manto S.H., *Intellectual property and the Islamic Shari'a*, <https://www.managingip.com/article/2b9cfs9j28w979iivvqps/expert-analysis/intellectual-property-and-the-islamic-sharia> (18.05.2024).
- Massadeh A.A.M., Alnusair F.M., Massadeh F.A.-M., Alhusban A.A.A., Haloush H.A., *Is criminalisation necessary for the enforcement of intellectual property rights in Jordan and the UAE? Criminal v commercial measures*, „Crime, Law and Social Change” 2023, vol. 79, issue 4.
- Milani A., *The Legitimacy of Intellectual Property Rights the Light of Islamic Law (Sunni and Shia Fiqh)*, „World Journal of Islamic History and Civilization” 2017, no. 7(3).
- Niewęglowski A., *Prawo autorskie. Komentarz*, Warszawa 2021.
- „Official Gazette of the United Arab Emirates” 2021, no. 712.
- Price D., AlDebasi A., *Protecting Intellectual Property in the Arabian Peninsula*, London 2017.
- Sein Y.Y., Prokop V., *The role of Intellectual Property Rights in Enhancing Regional Development*, „Proceedings of the European Conference on Knowledge Management” 2022, vol. 23, issue 2.
- Suominen A., Deschryvere M., Narayan R., *Uncovering value through exploration of barriers – A perspective on intellectual property rights in a national innovation system*, „Technovation” 2023, vol. 123.

Streszczenie

Wraz ze wzrostem postępu technologicznego i procesów globalizacji prawo własności intelektualnej zaczyna odgrywać coraz bardziej znaczącą rolę we współczesnym świecie. Zjednoczone

Emiraty Arabskie jako kraj szybko rozwijający się i nastawiony na osiągnięcie dominacji gospodarczej dostrzega istotną rolę tej dziedziny prawa. Na przestrzeni ostatnich lat uchwalonych zostało w tym kraju szereg aktów prawnych dotyczących szeroko rozumianego prawa własności intelektualnej, tj. prawa autorskiego, znaków towarowych czy też praw własności przemysłowej. Celem opracowania jest zatem przedstawienie, jak Zjednoczone Emiraty Arabskie jako druga co do wielkości gospodarka w świecie arabskim uregulowały normy prawne dotyczące praw własności intelektualnej, tj. w szczególności omówienie i dokonanie analizy regulacji prawnych w zakresie powyższej dziedziny prawa, przyjętych w nich rozwiązań oraz mechanizmów ochrony praw.

Słowa kluczowe: prawo własności intelektualnej, prawo autorskie, znaki towarowe, licencja przymusowa, Zjednoczone Emiraty Arabskie

INTELLECTUAL PROPERTY LAW IN THE UNITED ARAB EMIRATES

Summary

Along with the increase in technological progress and globalization intellectual property law has started playing a more significant role in the modern world. The United Arab Emirates as a country which is developing rapidly and focuses on achieving economic dominance, noticed the importance of this branch of law. Over the years, a number of legal acts regarding copyright, trademarks and industrial property rights have been adopted in that country. Therefore, the aim of this paper is to present and analyse intellectual property law in the United Arab Emirates.

Keywords: intellectual property law, copyright, trademarks, obligatory license, United Arab Emirates